

TURKU

Vastaus

1 (3)

Hyvinvointi, terveystalvet

29.6.2022

Dnro 4588-2022
(00 01 02)

Riitta Karjalainen
Myllytontunkatu 4
20540 TURKU

Vastaus valtuutettu Riitta Karjalaisen ym. valtuustoaloitteeseen muistokuntoutusyksikön nopeasta perustamisesta

Valtuutettu Riitta Karjalainen ym. ovat tehneet 11.4.2022 valtuustoaloitteen, jossa esitetään että, Turkuun perustetaan nopeasti muistokuntoutusyksikkö. Olen pyytänyt aloitteen johdosta lausunnon vs. sairaalajohtaja Paula Viikarilta. Hänen lausuntonsa on tämän vastauksen liitteenä.

Aloite on kannatettava ja muistipotilaan hoitopolkua ja erityisesti vaikeahoitoisen, haastavakäyttöisen muistisairaalan hoitopolkua tulee suunnitella heti hyvinvointialueen käynnistymisen jälkeen ja selkeästi ratkaisun tulee olla maakunnallinen eikä vain Turkuä koskeva.

Jane Marttila

Vs. palvelualuejohtaja

Liite

Paula Viikarin selvitys

TURKU

Vastaus

1 (3)

Hyvinvointi, sairaalapalvelut

15.6.2022

Dnro 4588-2022
(00 01 02)

Jane Marttila
asiantuntijälääkäri

Valtuutettu Riitta Karjalainen ym. aloite: Muistikuntoutusyksikön nopea perustaminen

Muistisairaudet ovat leistymässä väestön ikääntymisen seurauksena. THL:n mukaan Suomessa arvioidaan olevan yli 190 000 muistisairasta henkilöä ja on arvioitu, että muistisairauteen sairastuu Suomessa vuosittain noin 14 500 henkilöä. Valtaosa sairastuneista on yli 80-vuotiaita, mutta myös työikäisistä (35—65-vuotiaista) yli 7000 henkilöllä on todettu etenevä muistisairaus. Muistisairaudet ovatkin yksi merkittävimmistä syistä, jotka johtavat potilaan joutu-

Hyvinvointi, terveyspalvelut

29.6.2022

Dnro 4588-2022

(00 01 02)

miseen ympärivuorokautiseen hoitoon. Pitkäaikaishoidossa olevista ikääntyneistä kolme neljästä sairastaa muistisairautta.

Muistisairaat potilaat on jatkossakin pystyttävä pääsääntöisesti hoitamaan kotona tai tavanomaisilla ympärivuorokautisen hoidon paikoilla. Pieni ryhmä muistisairauksia sairastavista potilaiden hoito vaatii kuitenkin erityisosaamista. On tärkeä erottaa äkillisesti vaikeutuneet, usein myös nopeasti ohittuvat, käytösoireet pitkäkestoisemmasta, erityistä hoitopaikkaa vaativasta haastavasta oireilusta.

Turussa vuosina 2017 - 2020 toimineen muistikuntoutusyksikön tavoitteena oli alun perin tarjota lyhytaikainen enintään 2 viikkoa kestävä moniammatillinen arviointijakso, jonka jälkeen potilaan oli tarkoitus palata aikaisempaan asumispaikkaansa tai siirtyä sopivaksi katsottuun ympärivuorokautiseen hoitopaikkaan. Tähän ei sijainti Runosmäessä ollut optimaalinen, sillä akuutissa vaiheessa potilaat yleensä tarvitsevat poissulkututkimuksia (kuvantaminen ja laboratoriotutkimuksia), toistuvaa lääkärin arviota, ajoittain myös melko raskasta lääkitystä ja vartijan läsnäoloa. Ongelma saatiin pääsääntöisesti ratkaistua siten, että potilaita arvioitiin 1-2 vrk Turun kaupunginsairaalassa ennen siirtoa muistikuntoutusyksikköön. Osoittautui, että kahden viikon hoitojakso muistikuntoutusyksikössä oli toisinaan liian lyhyt seuranta-aika. Tilanteen jo rauhoituttua, oireilu kärjistyi usein uudelleen ympäristön vaihtuessa. Toisaalta siirtymään valmiit potilaat joutuivat odottamaan sopivaa hoitopaikkaa liian kauan muistikuntoutusyksikössä.

Vaikeasti käytösoireisten muistisairaiden hoito on vielä järjestäytymätöntä koko maakunnan tasolla arvioituna. Tarvitaan kuntarajat ylittävää keskustelua. Tällä hetkellä Turun sairaalapalveluissa toimii geriatrinen osasto 1:n tiloissa 6 paikkainen arviointiosasto äkillisiä tilanteita varten käytösoireisille turkulaisille muistisairaille potilaille. Lisäksi päivystyksellistä tarvetta varten on varattuna 1 paikka. Pääsääntöisesti resurssi on ollut riittävä lyhytaikaiseen tarpeeseen, kunhan potilaat, jotka eivät enää arviointiosaston hoitoa tarvitse, pääsevät viiveettä asianmukaiseen hoitopaikkaan. Valtuutettu Riitta Karjalainen tuo aloitteessaan esiin, että muistikuntoutusosasto tulisi sijoittaa Kaskenlinnan sairaalan 1. kerrokseen. Tämä Kaskenlinnan kuntoutuskeskukselta vapautunut tila on tällä hetkellä infektio-osastona, jolle sairaalahoidon vaativien Covid-potilaiden hoito on keskitetty. Tila on eristystä tarvitsevien infektiopotilaiden hoitoon erinomaisen sopiva ilmaeristyskoneiden ja sulkutilojen vuoksi, eikä muistikuntoutusosaston perustamista tähän tilaan ole mielekästä lähteä edistämään.

Turussa olleen muistikuntoutusyksikön ja geriatrisen osasto 1:n kokemusten valossa katsomme, että mikäli hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa geriatrisen osasto 1:n tarjoamaa hoito halutaan myös muiden kuntien vaikeasti käytösoireisille, on paikkojen riittävyyttä arvioitava uudelleen. Maakunnallisesti on tarve perustaa muistisairaiden pitkäkestoisempien käytösoireiden hoitoon erikoistunut yksikkö. Tämän toiminnan ei mielestämme ole hallinnollisesti järkevää olla sairaalapalveluiden toimintaa, vaan ennemminkin ikääntyneiden palveluiden alaista toimintaa. Riittävän henkilöstömitoituksen turvaaminen on välttämätöntä, sillä etenkin pitempään kestävässä oireilussa hoitokeinojen tulisi olla pääsääntöisesti lääkkeettömiä ja potilaan yksilölliset tarpeet huomioitava. Lääkäripalvelut on järjestettävä siten, että virka-aikainen konsultaatio on turvattu. Paikkojen riittävyyden varmistamiseksi tulee potilas siirtää tavan-

Hyvinvointi, terveystalvelut

29.6.2022

Dnro 4588-2022
(00 01 02)

omaiseen ympärivuorokautisen hoidon paikkaan, kun potilaan oireilu on saatu rauhoittumaan.

Hyvinvointialueen organisaatorakenteen selkiintyessä on mahdollista aloittaa konkreettisella tasolla palvelujen järjestämisen suunnittelu. Muistipotilaiden koko hoitoketju on otettava tarkasteluun maakunnallisesti.

Paula Viikari
ylilääkäri